

**Een archeologische begeleiding (AB)
tijdens de restauratie van boerderij
Kamps te Rolde, gemeente Aa en Hunze
(Dr.)**

M. Essink

ARC-Rapporten 2003-69

Groningen
15 december 2003
ISSN 1574-6887

1 Inleiding

1.1 Objectgegevens

ARC-Projectcode	2003/113
Provincie	Drenthe
Gemeente	Aa en Hunze
Plaats	Rolde
Toponiem	Kamps 1
Kaartblad	12D
Coördinaten	237.450/556.800
Periode	–
Type object	–
Type bodem	Zand
Geomorfologie	–

1.2 Aanleiding van het onderzoek

Aanleiding voor de archeologische begeleiding zijn de verbouwings- en restauratiewerkzaamheden die momenteel worden uitgevoerd aan de monumentale boerderij Kamps, vlak buiten Rolde. Hierbij wordt onder andere de betonvloer uit de woonkamer verwijderd. Archeologische begeleiding van deze werkzaamheden is noodzakelijk omdat zich onder de vloer mogelijk nog de restanten van een vrije haard bevinden. Stichting Het Drentse Landschap, de eigenaar van de boerderij, gaf daarom opdracht aan Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) om een archeologische begeleiding van de werkzaamheden uit te voeren. Dit onderzoek vond plaats op dinsdag 11 en vrijdag 14 november 2003 en werd uitgevoerd door mw. drs. M.C. Blom en mw. drs. M. Essink.

1.3 Ligging van het onderzoeksgebied

Boerderij Kamps is gelegen aan Kamps 1, ten westen van Rolde. De boerderij heeft een geïsoleerde positie aan de rand van het natuurgebied Kampsheide. In de directe nabijheid bevindt zich het Tumulibosch, een gebied met grafheuvels uit de IJzertijd.¹

1.4 Doel van het onderzoek

Het onderzoek heeft als doel het vaststellen van de plaats van de mogelijke vrije haard in het woongedeelte van de boerderij.

1.5 Werkwijze

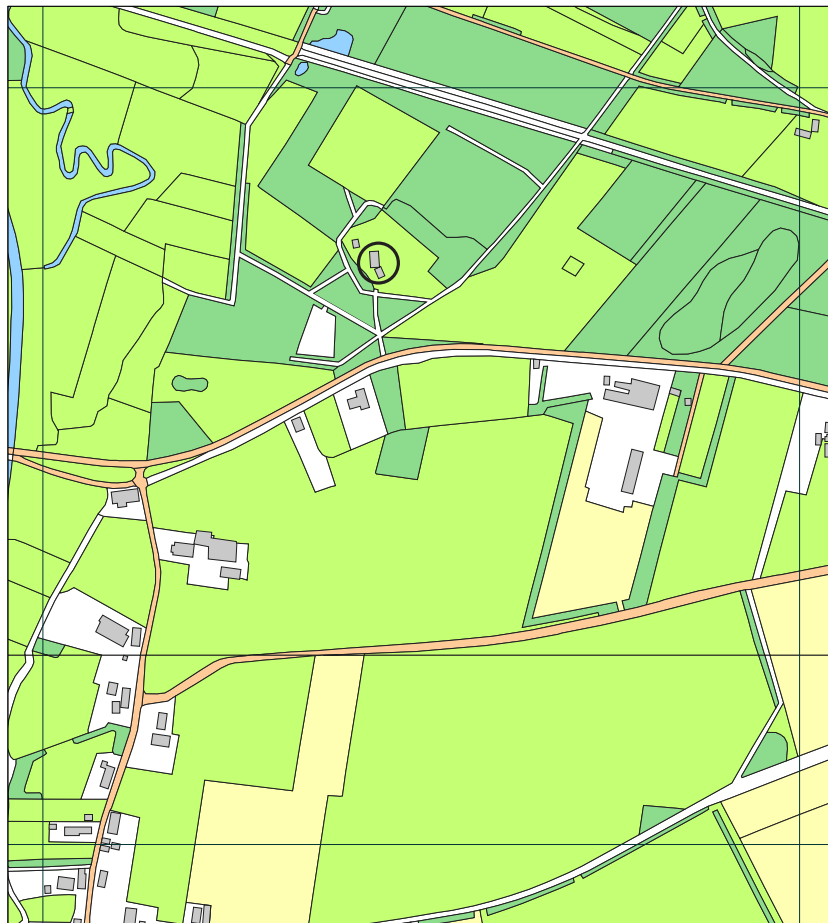
Na machinale verwijdering van de in de woonkamer aanwezige betonvloer door medewerkers van de bij de restauratiewerkzaamheden betrokken aannemer, werd het onderliggende zand handmatig opgeschaafd en werden er plaatselijk enkele plekken dieper uitgegraven.

---

¹800–12 v. Chr.

Afbeelding 1 De ligging van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 2 Uitsnede uit de kaart van het gebied ten westen van Rolde (bron: Archis II, ROB). De cirkel geeft de ligging van het onderzoeksgebied aan.

2 Resultaten

2.1 Bureauonderzoek en geo-archeologische context

De archeologische verwachting van het gebied waarin het onderzoeksterrein zich bevindt is volgens de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW 2e generatie) middelhoog. In de directe omgeving liggen meerdere grafheuvels, waarvan één, de Offerberg, een beschermd monument is (CMA-nr. 12D-016; nr. 8994).

Op de plaats van de huidige boerderij Kamps heeft hoogstwaarschijnlijk al vanaf de 13e eeuw en zeker vanaf de 17e eeuw een boerderij gestaan. De oudste vermelding van bewoning van een boerderij op Kamps stamt uit 1612 (Battjes & Ladrak 2002). Uit dendrochronologisch onderzoek van de gebinten is gebleken dat de eiken waaruit ze gezaagd zijn in 1588 zijn gekapt (www.drentslandschap.nl, wandelroute Kampsheide).

Op het terrein van de boerderij zou mogelijk ook nog het klooster of de abdij 'Sancta Maria in Campis' gelegen kunnen hebben, dit zou ook de naam Kamps kunnen verklaren. Prof. dr. A.E. van Giffen heeft al in 1934 een archeologisch onderzoek door middel van proefsleuven op het terrein uitgevoerd om de funderingen van het klooster te lokaliseren (Van Giffen 1936). Bij dit onderzoek werden puinresten en plavuizen aangetroffen, maar geen funderingen. Er kon derhalve niet bevestigd worden of het klooster inderdaad hier gestaan heeft.

De boerderij Kamps bestaat in zijn huidige vorm uit een woon- en stalgedeelte met aangebouwde hooisluur. Op het erf bevinden zich een stookhut met aangebouwde varkensstallen en een waterput met een bekisting van opgestapelde grote veldkeien met daar bovenop een betonnen opbouw. De toerit naar de boerderij en een deel van het erf zijn geplaveid met veldkeien.

2.2 Bodemopbouw

De bodemopbouw onder het niveau van de betonnen vloer is verstoord. De grond is in het verleden vergraven en geëgaliseerd.

2.3 Vondsten

Tijdens het archeologische onderzoek is geen enkele aanwijzing voor de aanwezigheid van een vrije haardplaats, zoals houtskool of verbrande leem, aangetroffen. Er zijn ook geen andere vondsten gedaan. Wel bleek zich onder de voorgevel een fundering van veldkeien te bevinden en zijn onder het vloerniveau de restanten van een (recent of subrecent) bakstenen muurtje gevonden die zich aan de voorzijde van de huidige haardplaats onder de schoorsteen bevond.

3 Conclusie en aanbeveling

In het woongedeelte van boerderij Kamps is geen enkele aanwijzing voor de plaats van een vrije haard aangetroffen. Mocht er ooit een vrije haard aanwezig zijn geweest, dan is deze waarschijnlijk door graafwerk in het verleden verdwenen. Er is geen verder archeologisch onderzoek in de woonkamer noodzakelijk.

Literatuur

Battjes, J. & H. Ladrak, 2002. *Boerderij Kamps. Bouwhistorische opname van boerderij Kamps, Kamps 1 te Rolde*. Erica.

Giffen, A.E. van, 1936. Het zgn. klooster te Kamps onder Deurze, gem. Rolde (De wichelroede als hulpmiddel der Oudheidkunde). *Nieuwe Drentsche Volksalmanak* 54, pp. 133–136.